

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Censuris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetijs, 1609

Vers. Vel. rata habentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61365)

ne per alium id faceret, tunc enim
mea sententia in excommunicatione
nem non faceret, ex quo id nec
tacito, nec expresse mandauit,
immo expresse prohibuit.

6. Postrema questio est quid iu-
ris, si quis mandauit, ut tantum
verberaret, mutilaretve, manda-
tarius vero interfecit, an, ex quo
mandatarius aliud fecit, in ex-
communicationem mandans in-
cidat. Ego censeo ipsum in excō-
municationem incidere, nam, &
si homicidium factum est, quod
mandans non mandauit, tamen
quod illud factum plures partes
habet, & quod fieri posse cogita-
re debebat, ac potuit, ob eam rē
in excommunicationem incidit.
Id quod locum habere censeo,
etiam si venens interfecit. argu-
e. fin. de homicid. lib. 6. & vt asse-
ruit Mar. Socin. Sen. in capit. ad
audientiam. nu. 288. de homicid.
At quid è contrario, si quis man-
dauit, ut interficeret, mandata-
rius vero solum mutilauit, aut vul-
nerauit, an in excommunicatione-
nem mandans incidet? Ego cen-
seo, & in hoc casu ipsum mandan-
tem in excommunicationem in-
cidere, tum quod qui vult conse-
quens, & antecedens sine dubio
vult, arg. l. illud. ff. de acquir. hæ-
red. ac hic voluit interfici, ergo
& vulnerari, & verberari, vt per
se patet, sunt enim hæc media, p-
quæ homicidium sæpius fit, tum
quod vulnera, & percussiones
sunt partes quodammodo homi-

cidii, ex quo igitur voluit homi-
cidium, & sic totum, ergo & par-
tes, in toto enim pars est. argum-
c. plus. de reg. iur. lib. 6. & l. in to-
to. ff. de reg. iur.

7. Verum quid si Titius Seio
mandet, vt ex tribus Cardinali-
bus simul ambulatibus unum
certum percutiat: Seius autem a-
lium, an in excommunicationem
mandans incidet? Concludendū
breuiter est mandantem in ex-
communicationem non incide-
re, nam de suo mandato percul-
sus ille non est, ex quo alium per-
cutiendum mādauit, ergo de
mandato non tenetur. arg. l. dili-
genter. ff. mandat. & §. is, qui. in
Instit. eod. atque sic tenuit Ioan.
de Deo, quem refert, ac sequitur
Mar. Socin. Sen. in c. peruenit. n.
44. vers. Sed pone circa p̄dicta.
de sent. excomm. ac de materia
hac satis, ad alia transeamus.

Verf. Vel rata habentes.

S P M M A.

1. Rati habitio quid sit.
2. Rati habitio duobus modis fit.
3. Ratum habentes delictum commis-
sum in Cardinalem in excommu-
nicationem incidunt, quæ excommu-
nicatio, quousque pateat, decla-
ratur.
4. Ratum habens animo tantum deli-
ctum aliquod in Cardinalem com-
missum in excommunicationem nō
incidit.

5 Rg.

5 Ratum habens delictum haud nomine suo in Cardinalem commissum in excommunicationem non incidit.

6 Ratum habens delictum in Cardinale commissum, ubi prius illud improbauit, in excommunicationem non incidit.

IN hac parte refertur alia causa, quam obrem offendentes in predictis Cardinalem, in excommunicationem incidunt, quæ est, ubi prædicta nomine suo gesta, rata habent, nam si quis aut interfecit, aut mutilauit, aut vulnerauit, aut percussit, aut cepit, aut in carcere coniecit, aut detinuit, hostiliterve insecutus est nomine tuo Cardinalem, & tu deinceps ratum id habuisti, in excommunicationem hanc incidet. Verum quo hanc re dilucidiores habeamus, præmittenda duo sunt. Primum rati habitio quid sit. Deinde quot modis rati habitio habeatur, id est quot modis ratum quid quem habere appareat.

1 Quoad primum igitur Rati habitio nil aliud est, quam comprobatio alicuius facti nomine meo gesti me non mandante, ut probatur in c. ratum, & in c. rati habitio nem. de reg. iur. libr. 6. & tot. tit. ff. rem rat. hab.

2 Quoad secundum autem Ratum habetur quid duobus modis, verbis, & factis. Verbis expresse probando factum nomine suo, exempli gratia dicendo, rem gra-

tam mihi fecisti, vel nihil mihi operatus contingere potuit. Factis autem, si deinceps, qui delictum tale commisit, ceterum quis habuit, amicioque ei factus est, eique aliquid donauit, ad summam quocumque signo id significet, nam & factis, animus declaratur, argument. §. pauonum, versicul. In his, in Instit. de rer. diu. His præmissis, iam regulam ponamus.

3 In excommunicationem hanc igitur incidit, qui delictum aliquod ex prædictis in Cardinalem ab aliquo nomine suo factum comprobauit, & ratum habuit, ut habetur in proposito versicul. Idem quoque habetur de eo, qui ratum habuit iniunctionem manuum violentam in Ecclesiasticam personam factam, in capit. cum quis, de sentent. excommuni. lib. 6. nam. & hic in excommunicationem incidit, ut ibi habetur, & not. communiter DD. & Abb. in capitul. mulieres. num. 8. versic. Et in fine, Glor. & Felin. num. 6. versic. Not. quod ratificato de sentent. excommuni. in antiq. & Syl. in verb. Excommunicatio 6. §. 5. versic. Tertio prope finem, & Ange. in verb. Excommunicatio. §. num. 37. versic. Ratum habens, & Nauarr. in Man. capitul. 27. num. 70. versic. Ratum habens. Ratum igitur habens delictum tale in excommunicationem incidit, idque merito, nam rati habitio mandato comparatur, ut habetur in cap. rati habitio. de reg. iur. libr. 6. at mandans in excommuni.

implicationem incidit, ut supra vidimus, ergo & ratum habes. Quare, si aut filius, aut servus, hic nomine domini, ille patris, quid tale in Cardinalem committit, & deinceps dominus, paterve ratum habuerit, in excommunicatione hanc incidit.

Qua excommunicatione afficitur in omnibus casibus, quos in antecedentibus regulis posuimus.

Secundo afficit etiam, si post multum temporis, posteaquam delictum commissum est, quis ratum habeat, nam Bulla tempus non praescribit, ergo nec nos praescribere debemus arg. l. de pretio. ff. de publ. in rem act.

Postremo afficit, quacumque ratione quis ratum habeat, nihil in interest de modo, dummodo habeamus effectum, argument. capitul. cum quid. de regul. iur. libro sexto. Hae tamen regulae exceptiones nonnullas patitur, praeter alias in superioribus regulis allatas.

4 Nam primo in excommunicationem quis non incidit, ubi animo tantum rem ratam habuit, & sic signo exteriori aliquo, ac propterea neque verbis, neque factis id significavit, nam esto quis id animo probet, non idcirco tamen in excommunicationem incidit, quandoquidem Ecclesia non iudicat de occultis. capitul. erubescant. distinct. 32. & cap. ex tu. de simo. not. Mar. Socin. Sen. in ca-

pitul. patro. num. 3. de sentent. excomm. atque sic dixit Host. quem refert, ac sequitur Glo. in eodem capitul. cum quis. in verb. tuo nomine, nam hunc quoad Deum ligatum esse ait, quia scilicet mortis peccat, approbando delictum, non autem quoad Ecclesiam militantem, qua non iudicat de occultis, idem dixit Ioann. Tab. in verb. Excommunicatib. 9. cas. 1. num. 42. vers. Sed quid dicendum, & Mar. Socin. Senio. in capitul. peruenit. num. 55. cum seq. vers. Sed pono, de sentent. excomm. & generatione de Censuris nos id probavimus in Tractatu nostro de Censuris, capitul. 9. §. fin. Tab. r. facit quoque dictum Glo. in fine, in capitul. quod semel. de regu. iur. lib. 6.

5 Secundo in excommunicationem hanc non incidit, ubi nomine tuo delictum factum non est, nam esto illud ratum habueris, tamen in excommunicatione non incidet, ut habetur in cita. capitul. cum quis. Si vero, dicitur enim de iniectione violenta manuum in clericum facta, iniectio eadem tuo nomine non sit facta, tunc licet pecces ratum habendo eandem, non tamen propter hoc excommunicationis illius vinculo enodaris, cum quis ratum habere nequeat, quod eius nomine non est gestum. Haec tibi, ex quibus proposita sententia apertissime probatur. Facit quoque capitul. ratum. de regul. iur. lib. 6. & not. id Felin.

in

in c. mulieres. num. 6. uersic. not.
quod ratificatio.

Tertio in excommunicationem
hanc non incidit, ubi etsi nomine
suo factum id est, tamen quis ratū
non habet, sed improbat. argum.
cit. capitul. cum quisa. contrario
sensu, idque merito, alioquin in al
terius manu esset conicere quem
in excommunicationem etiam si
ne peccato, quod iniquum est. ar
gumen. cap. non debet. de regul.
iur. lib. 6.

6 Verum quid si quis ab initio
factum improbauit, deinceps ve
ro illud probauit, an in excommu
nicationem hanc incidet? Hanc
questionem posuit Feder. de Sen
ni. in cons. 238. incipen. Scribatis,
& ibi sensit hunc in excommuni
cationem non incidere, eundem
sequuntur Anchara. in cit. c. cum
quis. nu. 5. uersic. Quæro, & Gema
nu. 7. eod. uersicū. & Maria. Socini.
Sen. in capitu. sicut tuis. numero
17. de Simo. Hanc opinionem ego
etiam sequor, tum quod factum
intelligitur de prima uice. argu.
laboues. § hoc sermone. ff. de uer
bor. signifi. tum quod sicut statim
approbando in excommunicatione
incidit, esto deinceps illud im
probat, ita & in initio improban
do excommunicationem euitabit,
esto deinceps illud probet, ut qd
operatur propositum in propo
sito. operetur oppositum in opposi
to. argum. l. fin. §. si. ff. de leg. 3. mo
do tamen non dolo malo impro
bauerit.

ni

Postremo in excommunicatio
nem non incidit ratum habens,
nisi post ratihabitionem, non au
tem ex quo delictum factum est,
ut dixit Gloss. in cita. capita. cum
quis, in uerb. Incurris, & sequun
tur ibi DD. Anchara. numero 3.
uersic. Tertio not. regulam, & Phi
lipp. Fran. uersicū. In glo. in uerb.
incurris, & Gemin. num. 6. & Tab.
in uerb. Excommunicatio. 5. cas.
1. nu. 43. uersicū. Sed quando erit
iste excommunicatus? Idque me
rito, nam in excommunicatione
quis non incidit, nisi ubi mortife
re peccat. argumen. capitul. nemo
Episcoporum, & capi. nullus. 11.
ques. 3. & hic antequam ratum ha
buit, in hoc non peccauit, ergo
nec in excommunicationem inci
det. Nec obstat, si dicatur per rati
habitionem, ad tempus delicti re
trotrahi, nā excommunicatione nō re
trotrahitur, ut in Tractatu nostro
de Censuris probauimus. Post ra
tihabitionem igitur tantum in ex
communicationem incidet, si ta
men ante delictum consilium hu
iusmodi sibi communicatum pro
babit, tunc statim incidet, sed non
tanquam ratum habens, sed ve
lut consulens, uel ut mandans,
sed de hoc satis, ad alia ueniam
mus.

Vers